RAPORT DE EXPERTIZĂ

La proiectul de lege pentru modificarea Art. I din Legea nr.170/2018 cu privire la înmatricularea unor mijloace de transport și modificarea unor acte legislative

Tipul actului vizat de proiect:

Înregistrat cu nr.

Domeniul:

din:

I. EVALUAREA GENERALĂ

1. Autor al actului normativ este deputat în Parlament , autor nemijlocit - Nota informativă menționează că la elaborarea proiectului au participat Biroul Politici de Reintegrare, Ministerul Afacerilor Interne și Agenția Servicii Publice.

2. Categoria actului normativ propus: Lege organică , ceea ce corespunde/nu corespunde art.72 din Constituţie şi Legii 100/2017 privind actele normative.

Expertul nu are obiecţii la categoria actului

3. Scopul promovării proiectului

Conform autorilor - promovarea proiectului de lege va permite ”realizarea interesului național prin oferirea serviciilor publice locuitorilor din regiunea transnistreană și întărirea încrederii dintre cele două maluri ale Nistrului. De asemenea, datorită instituirii acestor prevederi statul își va onora în continuare obligațiile pozitive față de locuitorii din raioanele de est ale țării care se confruntă cu dificultăți generate de nereglementarea conflictului transnistrean”.

În esență, scopul de bază al proiectului este instituirea unui nou termen (31 decembrie 2026) care acordă dreptul de înmatriculare a unor mijloace de transport în condiții speciale (cu număr neutru, fără achitarea drepturilor de import, prin derogare de la anumite legi organice) și admiterea acestor mijloace de transport în traficul rutier internațional.

4. Respectarea transparenței decizionale

Prevederile Legii 239/2008 privind transparența în procesul decizional nu au fost respectate.
Conform articolului 8 al Legii 239/2008, etapele principale ale asigurării transparenţei procesului de elaborare a deciziilor sînt:

a) informarea publicului referitor la iniţierea elaborării deciziei;
b) punerea la dispoziţia părţilor interesate a proiectului de decizie şi a materialelor aferente acestuia;
c) consultarea cetăţenilor, asociaţiilor constituite în corespundere cu legea, altor părţi interesate;
d) examinarea recomandărilor cetăţenilor, asociaţiilor constituite în corespundere cu legea, altor părţi interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;
e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate.
Proiectul a fost înregistrat și plasat pe pagina web a Parlamentului fără parcurgerea etapelor prescrise de Lege.

Etapele transparenței procesului decizional nu au fost respectate

Termenele de plasare și consultare a proiectului nu au fost respectate

Sinteza recomandărilor pe pagina web a autorului nu a fost plasata

II. FUNDAMENTAREA PROIECTULUI

5. Structura notei informative

Structura Notei informative corespunde prevederilor Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative.

Nota informativă corespunde structurii

6. Suficienţa argumentării.

Argumentarea proiectului nu este suficientă.

Argumentarea nu e suficientă

7. Compatibilitatea cu legislaţia comunitară şi alte standarde internaţionale.

Nota / proiectul nu conţine referinţe la acquis-ul comunitar

Nota / proiectul nu conţine referinţe la alte standarde internaţionale relevante

8. Fundamentarea economico-financiară.

Justificarea financiar-economică a prevederilor proiectului nu este suficientă.

Astfel, se menționează că ”Proiectul nu va implica cheltuieli adiționale și alocarea mijloacelor financiare din bugetul de stat. Ca urmare a implementării prevederilor proiectului, deținătorii mijloacelor de transport ce cad sub incidența Art. I din proiect vor achita în bugetul național toate plățile și taxele prevăzute de mecanismul de documentare a mijloacelor de transport cu numere de înmatriculare neutre. Personalul Agenției Servicii Publice va activa în continuare în 2 puncte de înmatriculare a mijloacelor de transport din Tiraspol și Râbnița, inaugurate la 1 septembrie 2018 cu suportul Misiunii OSCE în Moldova, iar costurile pentru perfectarea actelor vor fi acumulate în bugetul Instituției Publice „Agenția Servicii Publice”.”

În același timp, lipsesc informații despre calculele concrete de funcționare a birourilor respective (secțiilor) de înmatriculare ale ASP în stânga Nistrului și dacă sumele acumulate de la înmatricularea timp de circa 4 ani de zile a automobilelor cu numere neutre - acoperă sau nu pe deplin cheltuielile operaționale de funcționare a respectivelor subdiviziuni sau acestea sunt subvenționate (mai ales în condițiile scăderii considerabile a numărului de mijloace de transport înmatriculate în anii 2022-2023)?

De asemenea, nu se menționează faptul că bugetul de stat al Republicii Moldova ratează de circa 4 ani încasarea sumelor necesare pentru plata drepturilor de import a automobilelor înmatriculate cu numere neutre.

Implementarea proiectului nu presupune cheltuieli financiare

Nota informativă nu conține fundamentarea economico-financiară

9. Analiza impactului de reglementare.

Analiza impactului de reglementare a proiectului nu este necesară

Analiza impactului de reglementare a proiectului nu este suficient argumentată/documentată

10. Analiza ex-ante.

Analiza ex-ante a proiectului nu este necesară

Analiza ex-ante a proiectului nu este suficient argumentată/documentată

III. EVALUAREA DE FOND

11. Stabilirea şi promovarea unor interese / beneficii.

Proiectul stabilește și promovează interese/beneficii de grup și particulare pentru persoanele domiciliate în anumite teritorii necontrolate de autoritățile constituționale ale Republicii Moldova.

Justificarea acestor interese și beneficii este argumentată prin ”realizarea interesului național” de oferire a serviciilor publice locuitorilor din regiunea transnistreană și întărirea încrederii dintre cele două maluri ale Nistrului, precum și prin onorarea obligațiilor pozitive față de locuitorii din raioanele de est ale țării care se confruntă cu dificultăți generate de nereglementarea conflictului transnistrean.

În același timp, putem constata că autoritățile constituționale ale Republicii Moldova au prelungit deja de două ori termenul de acţiune al mecanismului fixat iniţial pentru un interval de 2 ani, iar de la 1 septembrie 2022 prelungirea mecanismului nu a fost aplicată.

În consecință, putem concluziona că includerea unui nou termen pentru aplicarea facilităților constituie o acțiune de bunăvoință unilaterală a autorităților Republicii Moldova, iar autoritățile de la Tiraspol nu întreprind acțiuni juridico-politice similare de apropiere și sporire a încrederii.

Proiectul promovează interese, beneficii

Promovarea intereselor/beneficiilor se face cu respectarea interesului public

12. Prejudicii aduse prin aplicarea actului.

Prevederile Legii a cărei modificare se propune stabilesc un mecanism facilitar de înmatriculare a mijloacelor de transport pentru persoane fizice și juridice aflate sub controlul autorităților neconstituționale de la Tiraspol.
În același timp, persoanele fizice și juridice care se află sub jurisdicția și controlul autorităților constituționale ale Republicii Moldova sunt obligate să achite toate taxele vamale (de import) pentru introducerea și înmatricularea mijloacelor de transport în Republica Moldova, cu numere de înmatriculare obișnuite, recunoscute internațional.

Chiar dacă legislația introduce anumite interdicții pentru transmiterea în folosință/conducerea de către persoane terțe a mijloacelor de transport înmatriculate cu numere neutre ale Republicii Moldova, aceste interdicții și sancțiuni sunt operabile în principal pe teritoriul dintre Prut și Nistru, în afara hotarelor Republicii Moldova mijloacele respective de transport putîndu-se afla fiind conduse de către orice persoană.

Este de menționat că din prevederile proiectului și din Nota informativă nu este pe deplin clar ce se întâmplă cu potențialii beneficiari care au introdus mijloace de transport în stînga Nistrului în perioada dintre 1 septembrie 2022 și momentul când va intra în vigoare noua Lege și dacă vor beneficia acești potențiali subiecți de dreptul de înmatriculare facilitară pînă la finele anului 2026.

La aplicare, proiectul va aduce prejudicii

Prejudicierea intereselor/beneficiilor nu se face cu respectarea interesului public

13. Vulnerabilitatea proiectului din perspectiva drepturilor omului

Proiectul nu respectă drepturile/libertăţile

14. Compatibilitatea proiectului cu prevederile cadrului normativ național

Conform art.16 alin.(2) al Constituției Republicii Moldova, ”Toţi cetăţenii Republicii Moldova sînt egali în faţa legii şi a autorităţilor publice, fără deosebire de rasă, naţionalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenenţă politică, avere sau de origine socială.”

Prin aplicarea prevederilor Legii a cărei modificare se propune, cetățenii Republicii Moldova nu sunt tratați egal, o parte sunt impuși să achite plăți de import, altă parte beneficiază de facilități.

Proiectul este compatibil cadrului normativ naţional

15. Analiza detaliată a prevederilor

Nr. obiecției	Art.	Text	Obiecții	Elemente de coruptibilitate/vulnerabilitate	Recomandări

IV. CONCLUZII

1.Proiectul de lege propune aplicarea unui nou termen, pentru înmatricularea cu numere neutre a mijloacelor de transport introduse și înregistrate în regiunea transnistreană, fără achitarea drepturilor de import.

2. Efectele și impactul aplicării anterioare ale respectivei legi sunt reduse, în anii 2022-2023 fiind înmatriculate mai puțin de o mie de unități, ceea ce ar constitui sub 1 la sută din numărul potențial existent de mijloace de transport înregistrate în regiunea transnistreană.

3. Autoritățile constituționale ale Republicii Moldova nu au condiționat prin nimic extinderea respectivelor facilități aplicate ca urmare a unei ”înțelegeri protocolare” din anul 2018, deși acestea au fost deja prelungite anterior.

4. Prin continuarea aplicării respectivei Legi se menține starea de inegalitate de tratament aplicată

persoanelor fizice și juridice aflate pe teritoriul Republicii Moldova, dar sub diferit regim de control (constituțional și neconstituțional).